

Vad är en smartphone?

I grund och botten är en smartphone en helt vanlig telefon som du kan ringa och skicka sms med, men den kan mycket mer än så. En smartphone är även uppkopplad på internet – och låter dig läsa mejl, uppdatera Facebook, surfa, lyssna på musik, se på tv, läsa e-böcker ... Ja, nästan allt som du är van vid att göra på en dator går även att göra med en smartphone.

Din smartphone har dessutom funktioner som inte alltid finns i en dator. Det finns till exempel en inbyggd gps och kompass, som ser till att du aldrig mer behöver gå vilse. Plocka bara fram en karta i mobilen så visas din aktuella position eller en vägbeskrivning på direkten.

En smartphone har dessutom en inbyggd kamera, som du omedelbart kan använda för att lägga ut bilder eller filmer på Fa-

Varför har den inga knappar?

Till skillnad från en vanlig telefon styrs en smartphone inte med några knappar. I stället har den en pekskärm som gör att du kan navigera genom att peka på skärmen och dra med fingret. För att skriva text tar du fram bilden av ett tangentbord, och sedan skriver du genom att peka på rätt bokstav.

I början kan det här kännas ganska krångligt, men det går snabbt att vänja sig.

Vad är Android?

Tre stora system för smartphone konkurrerar med varandra: **IOS**, som används i Apple Iphone, **Windows Phone**, som har utvecklats av Microsoft och som bland annat används i Nokias nya telefoner samt **Android**, som har tagits fram av Google. Här fokuserar vi bara på Android.

Android är det mest använda systemet, och förklaringen är att det är öppet. Alla tillverkare kan använda det, och det finns Android-telefoner gjorda av allt från kända Samsung och Sony till kinesiska lågprisaktörer som Huawei.

Android används inte bara i mobil-telefoner utan även i så kallade surfplattor, till exempel Samsung Galaxy Tab och Motorola Xoom.

Vad betyder -versionsnumren?

I pc-världen är vi vana vid att det finns olika versioner av -operativsystemet, till exempelvis -Windows XP och Windows 7. På samma sätt är det med Android, och det här anges med siffror. Ju högre siffra desto nyare version – och desto fler funktioner och finesser. I mobiltelefoner är Android 2.3 vanligast medan surfplattor ofta kör Android 3. Runt hörnet väntar Android 4, som fungerar på både surf-plattor och mobiler.

Så snart det finns en ny version tillgänglig visas ett meddelande i din telefon, och du kan då köra en uppdatering. Du kan också klicka på **Inställningar, Om - telefonen, Programuppdatering** för att se om det finns någon.

Tyvärr kan du inte uppgradera Android på egen hand. Förutsättningen för att det här ska vara möjligt är att telefon-tillverkaren har anpassat din modell till den nya Android-versionen.

Som kuriosa kan nämnas att de olika Android-versionerna även har olika smakrika namn. Version 1.5 kallades för Cupcake, 2.3 för Gingerbread, 3.0 för Honeycomb och 4 för Ice Cream Sandwich.



Vad är en app?

I smartphone-världen -kallas program för appar (applikationer), men det är i grund och botten samma sak.

Skaffar du exempelvis appen **Runkeeper** kan du låta din smartphone hålla koll på hur mycket du springer och med hjälp av **Eniro** kan du söka efter telefonnummer och adresser. **Wordfeud** låter dig spela alfabet medan **Officesuite** är ett komplett kontorspaket.

Hur installerar jag en app?

För att skaffa en app klickar du på **Programskärmsikonen** och väljer **Play Butik**. Nu kommer du till Googles marknadsplats för appar, och här kan du söka utifrån namn eller bläddra dig fram till en viss kategori. När du har hittat en app du vill ha klickar du på **Hämta** för att installera den.

Om en app kostar pengar måste du fylla i ditt kreditkortsnummer.



Vad är en widget?

Förutom appar finns det även så kallade widgetar i Android-världen. Skillnaden är att en widget alltid är aktiv, och att den ligger synlig på din Startskärm. En widget kan exempelvis användas för att visa aktuellt väder, din personliga kalender, en världsklocka eller dina vänners Facebook-uppdateringar.

För att lägga till en widget trycker du på **Meny**-knappen och väljer **Lägg till, Widgetar**. Genom att klicka hamnar widgeten på din startsida. Vill du ta bort en widget pekar du på den i några sekunder. Då dyker det upp en papperskorg, och genom att dra din widget hit kastar du den.

Du installerar nya widgetar på samma sätt som du installerar appar, och du hittar dem på Google Play (se ovan).

Måste jag köra appar?

Appar och widgetar fungerar bra för saker du gör ofta, till exempel mejla, uppdatera Facebook och kolla kalendern. Att skaffa en app är däremot inte något måste. Precis som när det gäller datorer går mycket att göra via telefonens inbyggda webbläsare. Ska du exempelvis bara ta reda på en tågtid är det smidigare att surfa till SJ:s hemsida än att installera deras app.

För att surfa pekar du på **-Programskärmsikonen** och väljer **Webbläsare**. Skriv in webbadressen, precis som du är van vid på datorn. Vanliga webbsidor är tyvärr oöverskådliga på telefonens lilla skärm, och du kan därför ofta surfa in till en speciell mobilside i stället. Medan den vanliga webbsidan brukar ha adressen **www.sajtensnamn.se** har mobilsidan som regel adressen **m.sajtensnamn.se**, **mobil.sajtensnamn.se** eller **-sajtensnamn.se/mobil**.

Vad är en app?

Ordet app kommer från engelskans application (tillämpning), och är egentligen bara ett annat ord för program.

Numera pratar man oftast om program i datorvärlden och appar i mobilvärlden, men gränsdragningen är ganska oklar. Microsoft kallar exempelvis den gratisvariant av Office som du kan köra via webb-läsaren på vanliga Windows-datorer för Office Web Apps.

Vilka appar finns på telefonen?

När du köper en ny telefon innehåller den ett antal populära appar. Några ingår i Android medan andra kommer från mobiltillverkaren.

Naturligtvis behöver du inte använda de här programmen. Tycker du exempelvis att den för-installerade kalendern är dålig kan du installera en annan. Du kan även ladda hem appar som ersätter telefonens tangentbord, kamera eller sms-app.

Kostar apparna pengar?

Det finns både gratisappar och sådana som kostar pengar, precis som vi är vana vid i datorvärlden. De appar som kostar pengar är dock sällan speciellt dyra. Bland de tio populäraste betal-apparna kostar ingen kostar över 30 kronor, och de flesta får du för bara sju kronor!

Var köper jag en app?

Till skillnad från i datorvärlden levereras mobilappar aldrig på cd eller dvd. Du köper dem alltid digitalt, och som regel gör du det direkt från mobilen via Googles marknadspplats Play. Här presenteras de på ett gemensamt sätt, och du laddar hem appen från Googles servrar. Om den kostar pengar betalar du till Google, som sedan för över pengar till tillverkaren.

Allt det här gör att det är busenkelt att skaffa nya appar.

Sparar Google mitt -kontonummer?

Om du väljer att köpa en app fyller du i dina kontouppgifter, och dessa sparas hos Google. Nästa gång du handlar behöver du med andra ord inte fylla i uppgifterna på nytt. Tycker du det här känns obehagligt kan du gå in på wallet.google.com/manage. Logga in med samma uppgifter som du använder i din telefon och klicka på **Betalningsmetoder**. Nu kan du ta bort kortet, och nästa gång du ska köpa något får du fylla i uppgifterna på nytt. I Google Wallet kan du även se vad du har köpt, både i din smartphone och från andra Google-tjänster.

Köpläge. Första gången du handlar en app som kostar pengar registrerar du dina -betalkortsuppgifter hos Google wallet.



Är apparna säkra?

Den som kör Androids värsta konkurrent Iphone behöver inte vara nervös för att ladda hem appar. Alla Iphone-appar granskas i förhand, -vilket gör säkerheten hög. Så här är det inte i Android-världen, även om skadliga appar tas bort från Google Play i efterhand.

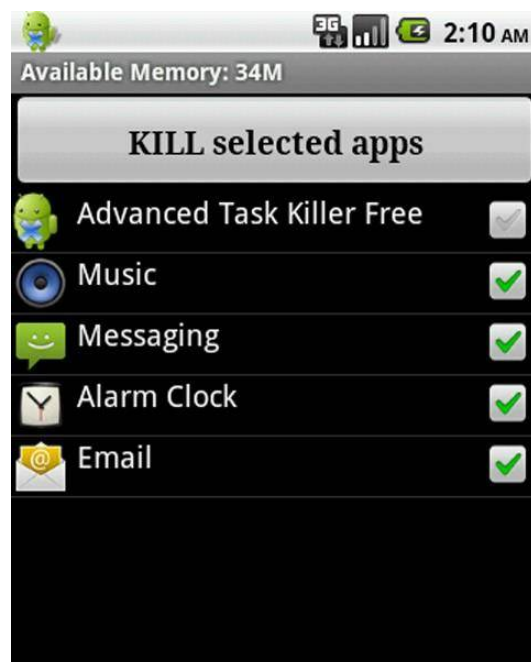
Hur stänger jag en app?

Till skillnad från i en dator saknar de flesta appar avstängningsknapp. Det du gör när du vill avsluta är i stället att använda **Tillbaka**- eller **Hem**-knappen för att återgå till startskärmen.

Skulle du vilja stänga en app med tvång kan du skaffa **Advanced Task Killer**. Det är en app som visar upp en lista över program som körs, och som låter dig avsluta det helt.

Du hittar appen Advanced Task Killer genom att söka efter den i Google Play (se instruktionen nedan).

Avsluta. Med Advanced Task Killer kan du avsluta program med tvång.



Vad händer när jag byter telefon?

Alla appar som du har installerat kopplas till ditt användarkonto. Om du skaffar en ny telefon och använder samma inloggning på den kan du utan problem installera dem på nytt. Det här gäller både gratisappar och sådana som kostar pengar.

Vill du se vilka appar du har installerat går du in på play.google.com och loggar in. Klicka på **Mina Android-appar** så visas en lista.

Rensa och radera appar

Ett vanligt problem med Android är att minnet tar slut. Framför allt lite äldre mobiler blir snabbt fulla, och då kan du inte installera fler appar.

Lösningen är att ta bort appar du inte använder, och det gör du genom att trycka på **Meny**-knappen och öppna **Inställningar**. Bläddra dig ned och öppna **Appar** (hette - tidigare **Program**), **Hantera appar**. Peka på en app och välj **Avinstallera**.

Tyvärr har vissa tillverkare tagit bort möjligheten att avinstallera de förinstallerade apparna, och i så fall är avinstallera-rutan gråmarkerad.

Ett annat alternativ är **Flytta till SD-kort**. Som regel är det telefonens internminne som blir fullt snabbast, och genom att flytta en app till minneskortet sparar du värdefullt utrymme. Det här går dock inte med alla appar.



Storstädning. Välj mellan att avinstallera en app eller att flytta den till minneskortet.

Så styr du dina uppdateringar

Det kommer ständigt nya app-versioner som ska vara säkrare och bättre. För att uppdatera en app pekar du på programskärmsikonen och öppnar **Play Butik** (hette tidigare **Android Market**). Tryck på **Meny**-knappen och välj **Mina appar**. Nu ser du vilka appar du har installerat, och genom att klicka på en app och välja **Uppdatera** hämtar du hem den senaste uppdateringen.

Ett alternativ är att låta telefonen hämta uppdateringarna automatiskt, och det gör du genom att bläddrar dig ned och bocka för rutan **Tillåter autoupdatering**.

Du måste sedan klicka på **Meny**-knappen och välja **Inställningar, Allmänt**. Här bockar du för **Uppdatera**

Fräschare! Om du uppdaterar en app får du den senaste versionen.



Kolla appens behörighet

En Android-app kan komma åt nästan all information i din smartphone. Om du är osäker på vad en enskild app kan göra går det att se vilka behörigheter den har genom att trycka på **Meny**-knappen och välja **Inställningar**. Bläddra ned till **Appar** och välj **Hantera appar**. Längst ned på informationssidan ser du vad appen tillåts göra. Så här läser du informationen:

Dina personliga uppgifter. Appen kan läsa och ändra i din kalender, kontaktuppgifter, skicka e-post, läsa webbhistorik med mera.

Tjänster som kostar pengar. Appen kan ringa betalnummer och skicka sms.

Dina meddelanden. Appen kan läsa och redigera sms och mms.

Din plats. Appen kan se var du är med hjälp av gps.

Nätverkskommunikation. Appen har tillgång till internet och kan skapa bluetooth-anlutningar.

Lagring. Appen kan ta bort och ändra innehåll på sd-kortet.

Kontroller för maskinvara. Appen kan ändra ljudinställningar.

Telefonsamtal. Appen kan se telefonens status och spärra utgående samtal.

Systemverktyg. Appen kan formatera lagrings-enheter, hämta appar och göra andra system-inställningar.



Avslöjande. Du kan se exakt vad en app kan göra med din dator genom att kolla dess behörighet

Tillåt riskabla program!

De flesta appar distribueras via Googles marknadsplats Play, men det finns tillverkare som inte vill gå den här vägen. Säkerhetspaketet Norton Security är ett sådant exempel.

För att installera ett sådant program krävs din tillåtelse, och det gör du genom att trycka på **Meny**-knappen och välja **Inställningar**, **Appar**. Överst finns alternativet **Okända källor**, och det måste vara markerat för att telefonen ska låsas upp.

Det här är något som du kan behöva göra tillfälligt, men du bör undvika att alltid ha den här "genvägen" öppen eftersom den utsätter mobilen för en större säkerhetsrisk.

Riskabelt. Om du godkänner Okända källor ökar både risken och flexibiliteten.

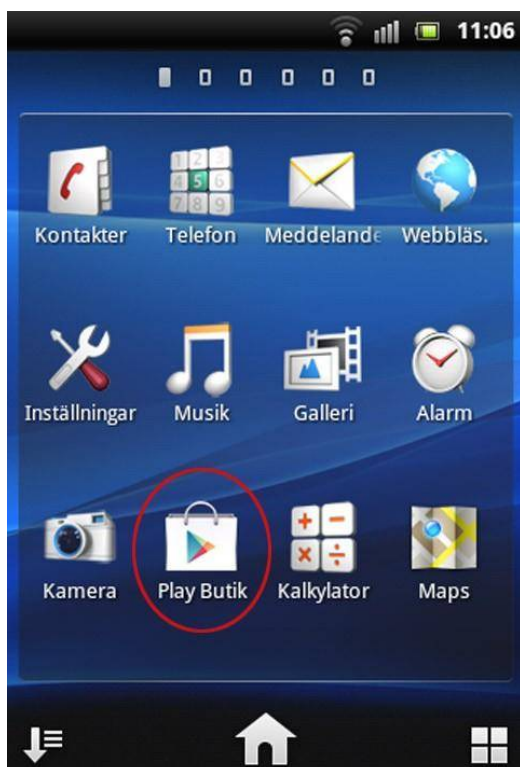


Så hämtar du en app från Google Play

1. Öppna Google Play

Det enklaste sättet att hämta appar är att använda Google Play. Det är Googles egen marknadsplats för appar, och den hette tidigare Android -Market.

Du går in på Google Play genom att peka på programskärmsikonen och leta upp **Play Butik** (alternativt **Android Market**). Ikonen ser ut som en shoppingkasse.

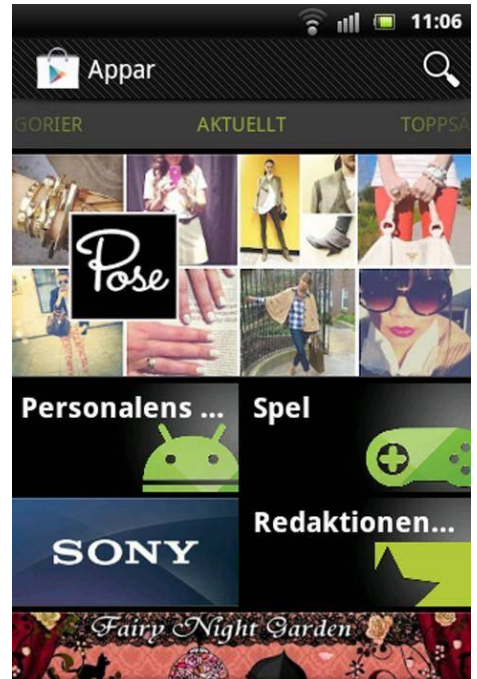


Shoppinggalleria. I Play Butik hittar du Androids alla appar. En del är gratis, andra kostar pengar.

2. Bläddra bland apparna

När du öppnar Google Play visas en avdelning som kallas **Aktuellt**, och genom att dra med fingret till vänster eller höger hittar du fler avdelningar.

Under **Kategorier** kan du söka efter appar inom speciella områden. Du kan också välja **Toppsäljare** för att få se de appar som -säljer bäst eller **Bästa gratisappar**. Du öppnar en underavdelning genom att peka på den. Vet du exakt vilken app du letar efter kan du peka på förstörings-glasat högst upp till höger och skriva in ett eller flera sökord.



3. Läs mer om appen

Oavsett vilken väg du går hamnar du till slut på appens presentationssida.

Högst upp ser du ett antal skärmdumpar som visar hur appen ser ut. Du kan även läsa en beskrivning och en sammanfattning av eventuella nyheter för appen.

För att du ska få en bild av hur bra appen är kan du bläddra ned till **Recensioner**. Här finns betyg från andra användare och deras omdömen.

Allra längst ned hittar du information om appens utvecklare .

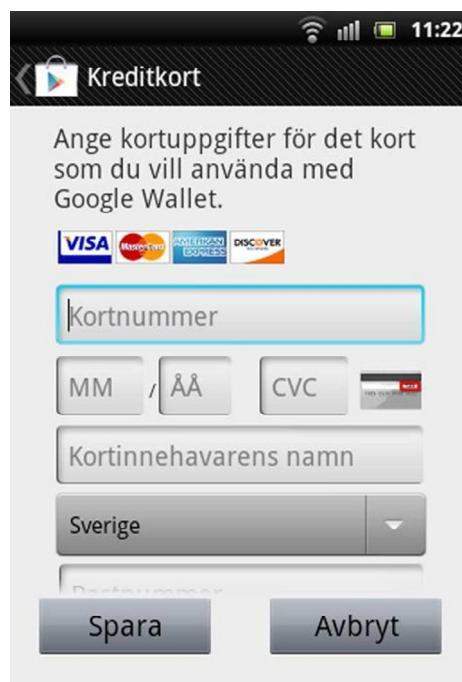


4. Ladda hem en app

På alla gratisappar finns en knapp som heter **Hämta** (eller **Installera**), och för att ladda hem den behöver du bara peka och välja **Godkänn och hämta**. Nu skapas en ikon bland dina andra -program, peka på den så startar appen.

Om du väljer en app som kostar pengar byts **Hämta**-knappen ut mot en prislapp. Tryck på den för att göra ditt köp och välj sedan **Fortsätt**. Första gången får du uppge ditt betalkortsnummer, liksom övriga uppgifter. Bekräfta med **Spara**. Avsluta ditt ett tryck på **Acceptera och köp**.

Du har 15 minuter på dig att testa appen. Är du inte ---nöjd kan du klicka på **Återbetalning** för att avinstallera appen. Du slipper då betala



Kreditkort

Ange kortuppgifter för det kort som du vill använda med Google Wallet.

VISA MasterCard AMERICAN EXPRESS DISCOVER

Kortnummer

MM / ÅÅ CVC

Kortinnehavarens namn

Sverige

Spara Avbryt

3. Läs mer om appen

Oavsett vilken väg du går hamnar du till slut på appens presentationssida.

Högst upp ser du ett antal skärmdumpar som visar hur appen ser ut. Du kan även läsa en beskrivning och en sammanfattning av eventuella nyheter för appen.

För att du ska få en bild av hur bra appen är kan du bläddra ned till **Recensioner**. Här finns betyg från andra användare och deras omdömen.

Allra längst ned hittar du information om appens utvecklare .

Så skyddar du dig från farliga appar

Se till att telefonen bara kan hämta appar från Google Play genom att trycka på **Meny**-knappen, välja **Inställningar**, **Appar** och ta bort boken vid **Okända källor**.

Läs beskrivningen av appen i Google Play. Om den är ny och otestad kan det vara klokt att vänta med att installera den.

Läs användarnas kommentarer under **Recensioner**. Om det är något problem lär det stå.

Kolla upp utgivaren: välj **Besök utvecklarens webbsida**. Om det är ett okänt företag kan du söka efter information för att se om något verkar suspekt.

Kolla vad appen egentligen har behörighet att göra (se ovan), och ta bort de appar som du tycker kan göra för mycket.

Skaffa ett säkerhets-paket för Android. Det skyddar mot skadliga appar på samma sätt som ett antivirus-program i datorn.

Det finns många gratisprogram i playbutiken.

-McAfee Mobile -Security

Avast

AVG

20 appar du inte får missa

Ring utan -kostnad: **Skype** och **Vibr**.
Gratismed-delanden som -utmanar sms: **Whatsapp**.
Dela dokument: **Dropbox**.
Smarta anteckningar: **Evernote**.
Läs e-böcker: **Aldiko**.
Lyssna på musik: **Spotify** och **Wimp**.
Lyssna på radio: **Tunein Radio** och **SR Play**.
Titta på tv: **SPB TV** och **SVT Play**.
Titta på video: **Voddler**.
Mät hur långt och snabbt du sprungit: **Run-keeper**.
Bearbeta och publicera dina bilder: **Photoshop Express**.
Kontorspaket i mobilen: **Documents to go**.
Spela alfapet och andra spel: **Wordfeud** och **Angry Birds**.
Hitta tidtabeller för kollektivtrafik i hela Sverige: **Resrobot**.
Nyheter, tester och skolor från Sveriges största datortidning: -
PC för Alla.



Du hämtar en app genom att söka på namnet i Google Play (se ovan). Fler app-tips finns i **PC för Alla** artikel [55 bästa apparna för din smartphone](#) eller på vår temasida [Dagens app](#).